

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

תפילין דף מספר 3

בס"ד, ד' בשבט תש"ע.

תפילין ותורה

א. פתיחה

בהמשך ללימודנו על סדר הפרשיות, נקדיש את הלימוד השבוע להתבוננות בזיקה בין דיני כתיבת תפילין ובין דיני כתיבת ספר תורה, תוך הפניית המבט להשוואה לדיני כתיבת מזוזה. לחלק מהדינים יש מקור בסוגיות של מזוזה ולחלקן בתפילין, כך שאין מקור ישיר בספרות חז"ל לדינים אלו ביחס לשניהם, ולכן עיקר עיוננו יהיה ברמב"ם, אשר בנה תמונה שיטתית. לאחר מכן נעסוק בלימוד המכילתא על העוסק בתורה האם מניח תפילין. עם השלמת הנשוא נעבור ללימוד הלכה למשה מסיני בתפילין.

ב. דיני כתיבת תפילין בזיקה לדיני כתיבת ספר תורה

1. כתיבה על הסדר:

- א) מקור בחז"ל - כבר למדנו את המקור במכילתא,
- ב) תפילין - רמב"ם הלכות תפילין פ"ג הלכות ה-ו.
- ג) מזוזה – פ"ה ה"א, ובכסף משנה ד"ה כתבה שלא על הסדר.

2. פתוחות וסתומות:

- א) עיינו בפרשיות תפילין בתורה וראו אלו מהן סתומות ופתוחות.
- ב) מנחות לא: "א"ר חלבו חזינא... דלמא להשלים".
- ג) תפילין – פ"ב ה"ב.
- ד) מזוזה – פ"ה ה"ב.

3. מלא וחסר ותגין:

- א) תפילין – פ"ב הלכות ג-ט
- ב) מזוזה – פ"ה ה"ג.

4. גלילת הפרשה:

- א) תפילין – פ"ב ה"א
- ב) מזוזה – פ"ה ה"ו.

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

תפילין דף מספר 3

בס"ד, ד' בשבט תש"ע.

5. חידושי מרן רי"ז הלוי על הרמב"ם הלכות תפילין פ"ה ה"א (הרעיון המרכזי מתומצת בחידושי מרן רי"ז הלוי על התורה עמ' מד ד"ה וקשרתם).

6. להרחבה – שיעורים לזכר אבא מרי א', מהדרוה חדשה בהוצאת מוסד הרב קוק עמ' רעד-ערה).

7. עוד על פתוחות וסתומות:

(א) מהי פרשה פתוחה וסתומה:

(1) רמב"ם הלכות ס"ת פ"ח ה"א-ג

(2) רא"ש הלכות ס"ת סימן י"ג.

(ב) טור או"ח סימן לב, "ויעשה כל פרשיותיה... סתומה", ובב"י.

(ג) שו"ע או"ח סימן לב סעיף לו, ובמ"ב וביאור הלכה.

ג. הקורא בתורה פטור מן התפילין

1. מכילתא דר"י, מה' הורוביץ עמ' 68 שו" 1-8.

2. פטור נשים מק"ש ומתפילין:

(א) משנה ברכות פ"ג מ"ג (=כ. למטה).

(ב) ירושלמי ברכות פ"ג ה"ג, עמ' 27, שו" 24-31.

(ג) בבלי ברכות כ:; "ק"ש פשיטא... לתלמוד תורה קא משמע לן".

3. בבלי קידושין לד', "ומצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות מנלן... לא בעי חיי"י; שם, לה. "אמר רבא פפונאי... נשים חייבות".

4. הלכות הרא"ש, הלכות תפילין סימן כט (העיטור המצוטט הוא מהלכות תפילין, שער ראשון חלק שביעי).

5. ר"ן על הרי"ף לר"ה, ד. ברב אלפס, בתוך ד"ה בינונים, "ותניא במכילתא... לאות".

6. טור וב"י, או"ח סימן לח; שו"ע או"ח סימן לח ס"י ובביאורי הגר"א.

7. כדאי להשוות את הדיון לדיון האם הלומד תורה פטור מקריאת שמע. למעוניינים – ניתן לקבל מקורות ממני בנדון.

8. להרחבה:

(א) משכנות יעקב סימן מט

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

תפילין דף מספר 3

בס"ד, די בשבט תש"ע.

(ב) פירוש הנצי"ב למכילתא עמ' סח.

(ג) שו"ת משיב דבר ח"א סימן ו.

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

תפילין דף מספר 3

בס"ד, ד' בשבט תש"ע.

טור אורח חיים סימן לב

ויעשה כל פרשיותיה פתוחות דהיינו שישאיר בסוף השיטה חלק כדי ג' תיבות של ג' אותיות או בתחילתו חוץ מפרשה אחרונה שיעשה סתומה

בית יוסף אורח חיים סימן לב

5 ויעשה כל פרשיותיה פתוחות חוץ מפרשה אחרונה שיעשנה סתומה. כן כתב הרא"ש בסדר תיקון תפילין וכן כתב המרדכי (הלי תפילין ז): וספר ארחות חיים (סי' כו) וכן כתב הרמב"ם בפרק ב' (תפילין ה"ב) וזה לשונו וצריך לזהר בפרשיות שאם עשה הסתומה פתוחה או הפתוחה סתומה פסולין ושלש פרשיות הראשונות כולן פתוחות ופרשה אחרונה שהיא והיה אם שמוע סתומה עכ"ל וקשיא לי מדאמרין בהקומץ (לב). דמזוזה עושה פרשיותיה סתומות ואם עשאן פתוחות כשרה מפני שאינה סמוכה לה בתורה והשתא בתפילין בשלמא פרשת קדש ופרשת והיה כי יביאך שהן סמוכות זו לזו בתורה דין הוא שאם שינה פסול אבל שמע ופרשת והיה אם שמוע כיון שאינן סמוכות בתורה אמאי פסול אם שינה ושמא כיון דבקצת פרשיות אם שינה פסול לא מפליגינן ביניהן: ומ"ש רבינו דפתוחה היינו שישאר בסוף השיטה חלק כדי שלש תיבות של שלש אותיות. כלומר והפרשה שאחריה יתחיל בראש שיטה ואז נקראת פרשה זו המתחלת בראש שיטה פרשה פתוחה הוא בין לדברי הרמב"ם (שם פ"ח ה"ב) בין לדברי הרא"ש (הלי ס"ת סי' יג) אבל מה שכתב או בתחלתו דהיינו לומר שאם לא נשאר בסוף שיטה חלק כשיעור לכתוב תשע אותיות לא יתחיל פרשה שאחריה בראש שיטה אלא יניח חלק כדי לכתוב תשע אותיות ושם יתחיל זהו דוקא לדעת הרא"ש בהלכות ס"ת (שם) אבל לדעת הרמב"ם בפרק (זי') [ח"י] (ה"א) כל כהאי גוונא סתומה היא ונהגו שפרשת קדש לי ופרשת והיה כי יביאך ופרשת שמע מתחילין בראש שיטה ובסוף פרשת קדש לי ובסוף פרשת והיה כי יביאך מניחין חלק כדי לכתוב תשע אותיות ובסוף פרשת שמע אין מניחין חלק כלל ואם מניחין הוא פחות מכדי לכתוב תשע אותיות ופרשת והיה אם שמוע מתחילין מאמצע שיטה עליונה ומניח לפניה חלק כדי לכתוב תשע אותיות ונמצא ששלש פרשיות הוּו פתוחות בין להרמב"ם בין להרא"ש ובפרשה אחרונה נוהגים כדברי הרמב"ם ודלא כהרא"ש משום דאי אפשר לעשותה שתהיה סתומה לדעת שניהם ותפסו דברי הרמב"ם עיקר: וכתב ה"ר אברהם אסאן הסופר ז"ל שהרב הגדול מורינו כמה"ר יצחק די ליאון ז"ל בהסכמת חכמי דורו פסל כל התפילין שהיו בספרד שהיו פרשיותיהן על פי דעת הרא"ש מפני שהס"ת היו פתוחות וסתומות שלהם על פי דעת הרמב"ם נמצא שהעולה לקרות בתורה עם תפילין שפרשיותיהן כדעת הרא"ש הוא מעיד כנגד הס"ת ונעשית תורה כשתי תורות חס ושלוש עכ"ל: וכתב מהר"י אבוהב ז"ל שאע"פ שפרשת קדש אין ניכר שהיא פתוחה לפי שאין כתוב קודם לה דבר באינך דאפשר לתקוני מתקנים ופרשת קדש תקרא פתוחה לפי שהיא התחלת התפילין ואין קודם לה דבר וכן כתב מהר"י י'

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

תפילין דף מספר 3

בס"ד, ד' בשבט תש"ע.

30 חביב ז"ל שמצא בקרית ספר לה"ר מנחם לבית מאיר (מאמר ג ח"א ד"ה ולא) שהפרשיות שבראשי
חמשה ספרים שבתורה אין מקום לכללם לא בפתוחות ולא בסתומות לפי שהם תחלת ספר ע"כ וכן יש
לדקדק מדשתק הרמב"ם מלזכרם (שם ה"ד) והתחיל יהי רקיע פתוחה וכן בואלה שמות התחיל
מויקם מלך חדש וכן בשאר ספרים לא זכר הפרשיות הראשונות וכן בנדון שלנו כיון שהתחלת התפילין
מפרשת קדש אין צורך לעשות בה סימן אחר לפתיחתה רק שיתחיל לכתוב בראש שיטה ראשונה של
35 עמוד ראשון וגלוי וידוע לכל שהיא פתוחה כיון דבין להרמב"ם בין להרא"ש תחלת שיטה הוא סימן
פתוחה וראוי לזהר בסיום פרשת קדש ובסיום פרשת והיה כי יביאך שתהיה כל אחת מהם באמצע
שיטה (ופתוחות) [ופתוחות] והיה כי יביאך יהיה נודע משני תנאים האחד כי מימים ימימה סוף קדש
יהיה באמצע שיטה רצוני לומר שישאר חלק כדי תשע אותיות השני שיתחיל והיה כי יביאך בראש
שיטה ראשונה של עמוד שני וכן סוף פרשת והיה כי יביאך באמצע שיטה ופרשת שמע בראש שיטה
40 ראשונה של עמוד שלישי הנה נתבאר מזה דרך ישרה לעשות סימן פתוחה בכל אחת משלש פרשיות
הראשונות והוא שיהא אליבא דהרמב"ם והרא"ש אמנם לעשות פרשת והיה אם שמוע סתומה אליבא
דתרווייהו הוא נמנע מפני שכיון שאינו יכול לכתוב בעמוד אחד סוף שמע והתחלת והיה אם שמוע אם
כן לדעת הרמב"ם הוא הכרח שיתחיל והיה אם שמוע מאמצע שיטה ולדעת הרא"ש זהו ציור פתוחה
ויצטרך לדעתו שבעמוד והיה אם שמוע יניח שיטה אחת חלק בתחלת העמוד ואח"כ בשיטה שניה לא
45 יתחיל בראש שיטה והיה אם שמוע והמנהג היותר מרווח שראוי לנהוג וללכת שרוב הגליות נהגו כמותו
בדבר זה להתחיל פרשת והיה אם שמוע באמצע שיטה ראשונה של עמוד אחרון כי זה ציור סתומה
לדעת הרמב"ם ועל כל פנים צריך לזהר כשיסיים ובשעריך שהיא סוף פרשת שמע שלא יעשה כמו
בסוף שני הפרשיות הקודמות שמסיים בהן באמצע שיטה כדי להורות על פתוחות הפרשיות הסמוכות
להן אבל ובשעריך שבסוף שמע יהיה בסוף השיטה ממש להורות על סתימת פרשת והיה אם שמוע
50 וכתב עוד שאע"פ שלדעת הרא"ש זו היא צורת פתוחה אין לחוש מפני כך לעשות שני זוגי תפילין דכל
כהאי גוונא סמכינן על בעל העיטור (הלי תפילין ח"ב נו ע"ג) שכתב שכל ארבע פרשיות שבתפילין יעשה

פתוחות:

ספר העיטור שער ראשון - הלכות תפילין דף סא עמוד א

35 גרסינן במכילתא למען תהיה תורת ה' בפיך לפי שנאמר והיה לך לאות שומע אני אפי' הנשים במשמע
והדין נותן הואיל ומוזוה מ"ע ותפלין מצות עשה אם למדת במוזוה שהיא נוהגת בנשים כבאנשים יכול
אף תפלין כן ת"ל למען תהיה תורת ה' בפיך לא אמרתי אלא במי שהוא חייב בת"ת מכאן אמרו הכל
חייבין בתפלין חוץ מנשים ועבדים מיכל בת שאול היתה מנחת תפלין אשתו של יונה היתה עולה לרגל
טבי עבדו של ר"ג היה מניח תפלין. לזכרון בין עיניך מכאן אמרו המניח תפלין כקורא בתורה והקורא
בתורה פטור מן התפלין ותשובה לר' שמואל בר חפני חכם פאס ולית הלכתא כהאי מתניתין דהא רבנן

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

תפילין דף מספר 3

בס"ד, ד' בשבט תש"ע.

60 קשישאי דתורתם אומנתם ומנחי תפלין ומברכי עלייהו ואי לאו דחובה היא לא הוה (נ"ל דצ"ל מברכי) ומסתב' לן דהקורא בתורה קאמר ולא בתלמוד וגמרא ואינהו בגמרא עסקו ומחייבו.

הלכות קטנות לדא"ש (מנחות) הלכות תפילין סימן כט

65 (ברכות דף כ א) נשים ועבדים פטורין מן התפילין משום דה"ל מצות עשה שהזמן גרמא. ואע"ג דקיי"ל (לעיל סי' יז) כר"ע דאמר לילה זמן תפילין הוא מ"מ שבת ויו"ט לאו זמן תפילין וה"ל מצות עשה שהזמן גרמא. ובירושלמי (פ"ג דברכות) משמע דאפי' למאן דאית ליה לילה ושבת זמן תפילין אפי"ה נשים ועבדים פטורים דדריש ליה מקרא. דקאמר נשים מניין ת"ל ולמדתם אותם את בניכם וכו' עבדים מניין ת"ל שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד מי שאין לו אלא אדון אחד. וגרסי' במכילתא למען תהיה תורת ה' בפיך לפי שנאמר והיה לך לאות על ירך שומע אני אף הנשים במשמע והדין נותן הואיל ומזוזה מצות עשה ותפילין מצות עשה אם למדת במזוזה שנוהגת בנשים כאנשים יכול אף בתפילין כן.

70 ת"ל למען תהיה תורת ה' בפיך לא אמרתי אלא במי שחייב בת"ת. לזכרון בין עיניך מכאן אמרו המניח תפילין כקורא בתורה והקורא בתורה פטור מן התפילין. ורבי' שמואל בן חפני ז"ל (אמר) [כתב] בתשובה וליתא להך ברייתא דהא רבנן קשישי דתורתן אומנתן ומניחין תפילין ומברכין עלייהו ואי לאו דחובה הוא לא הוה מברכין עלייהו. אלא כיון דלא הובאה בגמרא לאו דסמכא הוא וכתב בעל העיטור ומסתבר לן דהקורא בתורה קאמר ולא בתלמוד ואינהו בגמ' עסקי :

75 טור אורח חיים סימן לח

גרסינן במכילתא לזכרון בין עיניך מכאן אמרו המניח תפילין כקורא בתורה והקורא בתורה פטור מן התפילין וכתב רב שמואל בר חפני ליתא להך ברייתא דהא רבנן קשישי דתורתן אומנתן מניחין תפילין ומברכין עליהן ואי לאו דחובה הוא לא הוה מברכין עליהן. ובעל העיטור כתב ומסתברא לן דהקורא בתורה קאמר ולא בתלמוד ואינהו בגמרא עסקי ע"כ. ואין נ"ל לחלק דהא לענין ברכות התורה קאמר בפ"ק דברכות דאית להו חד דינא

80

בית יוסף אורח חיים סימן לח

85 והר"י (סוכה יב.) כתב ברייתא זו אבל הרמב"ם השמיטה ואיני יודע למה ואפשר שטעמו משום דאיתא בירושלמי פרק קמא דברכות (ה"ב) רבי יוחנן בשם רבי שמעון בן יוחי כגון אנו שעוסקים בתלמוד תורה אפילו לק"ש אין אנו מפסיקין רבי יוחנן אמרה על גרמיה כגון אנו שאין אנו עסוקים בתלמוד תורה אפילו לתפילה אנו מפסיקין אמר רבי יוסי קומוי רבי ירמיה אתיא דרבי יוחנן כרבי חנינא בן עקיבא דתני כותבי ספרים תפילין ומזוזות מפסיקין לק"ש ואין מפסיקין לתפילה רבי חנינא בן עקיבא אומר כשם שמפסיקין לק"ש כך מפסיקין לתפילה ולתפילין ולשאר כל מצותיה של תורה

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

תפילין דף מספר 3

בס"ד, ד' בשבט תש"ע.

90 ולא מודי רבי שמעון בן יוחי שמפסיקין לעשות סוכה ולעשות לולב ולית ליה לרשב"י הלמד על מנת לעשות ולא הלמד על מנת שלא לעשות וכו' טעמא דרשב"י זה שינון וזה שינון ואין מבטל שינון מפני שינון (ופירש הר"א פולדא בירושלמי וז"ל זה שינון ק"ש דכתיב ושננתם וזה שינון ת"ת נמי דרשינן מהאי כדאמר (קידושין ל.) ושננתם שיהיו דברי תורה מחודדים בפיך עד כאן) וכיון דלדברי הירושלמי לדעת הכל אין כותבי ספרים וכו' פטורין מן התפילין דעד כאן לא פטר ת"ק אלא מן התפילה מפני שהיא מדרבנן אבל לכל מצוה דאורייתא מפסיקין כדרך שמפסיקין לק"ש לא רצה לפסוק כהא דתניא בגמרא דידן דפטורים מן המצות דאפשר דשום תנא דסבירא ליה כרבי יוסי הגלילי קתני לה ופליגי עליה חכמים: 95

שולחן ערוך אורח חיים סימן לח סעיף י

הקורא בתורה, פטור מהנחת תפילין כל היום, זולת בשעת ק"ש ותפלה.

ביאור הגר"א אורח חיים סימן לח

100 זולת כו'. ה"ר יונה כמ"ש בפ"ב דברכות כל הקורא כו' והקשה ברא"ש בשם ר' שמואל בן חפני דהא חזינן לרבנן קשישאי דהוי מנחי תפילין ומברכי עלייהו. וכן מצינו בגמ' בכמה מקומות כמ"ל סי' ל"ז סי"ב ובפ"ד דסוכה חזינא ליה לרבא כו' חזינא ליה לר"פ דכל אימת כו' ובפרק שלישי דמנחות רב חסדא ורבה בר רב המנונא הוו מצלי בהו באורתא כו' ובפרק שלישי דברכות כי הוה אזלי בתריה דר"י כו' כי הוה נקיט תפילין כו' ואמרינן בספ"ו ולבני מערבא כו' ומפרש תוס' דוקא שחולץ בלילה ובירושלמי פ"ב דברכות ריב"ז לא הוה תפילין זעי מיניה לא בקייטא ולא בסיתווא כו' ר' יוחנן בקייטא כו' כנ"ל כד הוה אזיל מסחי כיון שהיה מגיע אצל אוליירין היה חולצן א"ר יצחק עד יעקב תרמוסרה הוה לובשן וכד הוה נפיק מסחי הוה יהבין ליה כו' ובכמה מקומות בש"ס וירושלמי אבל המרדכי כ' דוקא בשעה שעוסק בתורה פטור מלהניח דעוסק במצוה פטור ממצוה וגם אם רוצה לפסוק ולהניח רשאי אבל קודם שעוסק או בשעת ק"ש ותפלה חייב להניח ולהיות עליו כל היום אף בשעה שהוא עוסק וכמ"ש בס' שקדם בהג"ה ודוקא מי שתורתו אומנתו כרשב"י וכמ"ש בירושלמי הנ"ל ולא מודה ר"ש שמפסיקין לעשות סוכה לעשות לולב ול"ל לר"ש הלמד ע"מ לעשות ולא הלמד שלא לעשות. 110 שהלמד שלא לעשות נוח לו שלא נברא כו' טעמיה דרשב"י זה שינון וזה שינון כו' כנ"ל ולהכי פטור ג"כ מתפילין שהוא ג"כ שינון וז"ש למען תהיה כו' מכאן אמרו כו' אבל בשאר מצות חייב וכמ"ש בפ' קמא דקדושין כל מצוה שהחויב עליו מפסיק מד"ת ע"ש ל"ב א' ולכן לא אמרו שפטור אלא מתפילין ודוקא כגון רשב"י אבל אמרו בפ"א דשבת ל"ש אלא כגון רשב"י וחביריו כו' אלמא כגון אנו מבטלינן שינון מפני שינון ועב"י: 115

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

תפילין דף מספר 3

בס"ד, ד' בשבט תש"ע.

שו"ת משיב דבר חלק א סימן ו

ונראה לי דתליא בהלכה אם לילה זמן תפילין או לא, ומתחלה נבאר המקרא ושמרת את החקה הזאת למועדה וגו' והיינו דאיתא בהגדת פסח ואפילו כולנו חכמים כולנו נבונים כו' מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים ומשום שהיה עולה עה"ד דמצות הסיפור אינו אלא למי שעלול לשכוח י"מ ואמונה בה' כמבואר בפ' זו והיה כי יביאך ה' אל ארץ הכנעני וגו' ארץ זבת חלב ודבש ועבדת את העבודה הזאת בחדש הזה, הפי' באשר יהיה ארץ זבת חלב ודבש ועלול מזה לשכוח בה' כמו שכתוב ואכל ושבע ודשן ופנה כו' וצור ילדך תשי ע"כ הזהיר הכתוב לעבוד את עבודת הפסח וגם לאכול מצה שבעת ימים וגם והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה וגו' וכ"ז להזכיר אחר שהדבר עלול לשכוח, וגם הזהירה התורה להניח תפילין להיות לאות ולזכרון בכל יום ומסיים בפרשה ושמרת את החקה הזאת למועדה וגו' פירוש אע"ג שלכל אדם שעלולים לשכוח הרי מצוה זו אינה חקה אלא מצוה שכלית המתקבלת על דעת האנושי כדי לזכור מ"מ קאמר הכתוב שהיא חוקה ג"כ דהא אפילו כולנו חכמים כולנו נבונים וכו' ואנו זוכרים יצי"מ ומאמינים בה' והזכירה והאמונה על לבבנו תמיד וא"כ מצד השכל לא עלינו כוונה התורה בהחייב לספר ביציאת מצרים מ"מ הרי היא חוקה וכולנו מחויבים לספר ביצי"מ זהו פירוש הפרשה בפשוטה. ואחר שכן נחזור לתפילין, הן כתיב בתפילין למען תהיה תורת ה' בפיך מבואר שכל תכלית של תפילין הוא כדי שנהיה שוקדים בתורה וא"כ העוסק בתורה פטור מן התפילין אבל אח"כ כתוב ושמרת את החקה הזאת וכו' ג"כ הפי' אע"ג דמצד הטעם פטור מן התפילין מ"מ הרי היא חקה ואפילו עוסק בתורה חייב בתפילין וכמו בחקת הפסח ומצות ספור יצי"מ. אולם כ"ז יהיה ניחא אם נימא דהכתוב ושמרת את החקה קאי על תפילין שפיר מוכח מדנקראת חקה דחייב מ"מ, אבל אי נימא דהחקה לא קאי על תפילין ונשאר הטעם דתפילין משום למען תהיה תורת ה' בפיך וא"כ היכא דעוסק בתורה וליתא הטעם פטור מן התפילין נמצא דתליא במחלוקת אי לילה זמן תפילין או לא דהרמב"ם סובר בהלכות תפילין (פ"ד ה"י) דלילה לאו זמן תפילין ויליף מן הכתוב שנאמר מימים ימימה דדוקא ביום חייב בתפילין וקאי הכתוב ושמרת את החקה על תפילין ונקראת לדידיה מצות תפילין חקה ומשום הכי אף העוסק בתורה חייב בתפילין. אבל השו"ע (בסי' ל) פוסק לילה זמן תפילין וא"כ האי מימיה ימימה לא קאי על תפילין רק על פסח בלבד, וממילא לא קאי גם הך ושמרת את החקה על תפילין ותפילין איננה נקראת חקה וצריכה לן למיזל בתר טעמא דקרא, ולפי הטעם דלמען תהיה תורת ה' בפיך העוסק בתורה פטור מן התפילין.